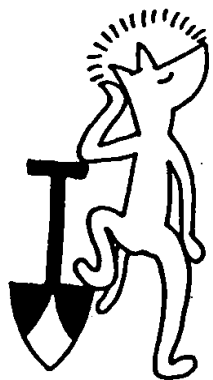

OBSAH

Jubileum založení řádu	1
Zprávy z provincie	4
Prosby o modlitby	7
Laická sdružení svatého Dominika	8
Krystal OP	10
Nové knihy	10
Salve	11
Res Claritatis	12
Nekrologium	12
Ze světa	13
Reginald Dacík OP: Dominikánská škola mystiky	14

OPUSCULUM

Měsíčník České dominikánské rodiny

*Vydává Kazatelské středisko
České dominikánské provincie*

Adresa redakce:

Dagmar Ester Kopecká

Na Zlíchově 221/8, 152 00 Praha 5

tel./fax: 251 554 669; e-mail: ester@op.cz

č. účtu: 122918389/0800 (ČS) var. symbol 332

*Roční předplatné (11 čísel) včetně poštovného
je 250 Kč.*

Internet: opusculum.op.cz

Uzávěrka dalšího čísla: 25. 1. 2010

2016 – JUBILEUM ZALOŽENÍ ŘÁDU KAZATELŮ

„Běda nám, kdybychom nehlásali evangelium!“ (srov. 1 Kor 9,16)

2010 – „Jak mohou hlásat, jestliže nebyli posláni?“

(Řím 10,15): Poslání kázat

SLUŽBA SLOVA

Z Knihy stanov a nařízení bratří Řádu kazatelů (LCO)

98. – Svatý Dominik nesmírně žíznil po spáse všech lidí a národů. Ať bratři vědí, že po jeho příkladu jsou poslání ke všem lidem, skupinám a národům, k věřícím i nevěřícím a zejména k chudým. Proto mají upřít mysl na hlásání evangelia, ustavení církve mezi pohany a na objasňování a upevnění víry v křesťanském lidu.

99. – § I. - Služba slova je účastí na prorockém úkolu sboru biskupů. Proto je v prvé řadě záhodno, aby Kazatelé přijali celé evangelium a snažili se o živé porozumění tajemství spásy, tak jak je předává a vykládá církev. Tímto evangelním duchem a spolehlivou naukou se má dominikánské kázání vždy vyznačovat.

§ II. - Aby mohlo jeho spasitelné působení zasáhnout všechny lidi, je nutné nejen přihlížet k situacím a tužbám lidí, ke kterým mluvíme, ale je třeba navazovat s nimi také živý styk, aby zákonem veškeré evangelizace bylo vždy přizpůsobené kázání zjeveného slova. Zejména je toho zapotřebí u těch, kdo jsou od víry daleko. Tak má být naše smýšlení otevřeno zároveň Duchu Božímu i srdcím těch, jimž je slovo předloženo, aby se mu dostalo účasti na světle, lásce a síle Těšitele.

Proto ať umějí bratři poznávat Ducha působícího uprostřed Božího lidu a rozpoznávat poklady ukryté v různých formách lidské kultury, které plněji prozrazují povahu člověka a otvírají nové cesty k pravdě.

§ III. - Ať se bratři snaží pěstovat duchovní život a lidské ctnosti, aby svými mravy neoslabovali to, co pronášejí ústy.

100. – § I. - Služba kazatelská je společným dílem a je na prvním místě věcí celé komunity. Proto se často v tradici Řádu říkalo konventu „Posvátné kázání“. (P, č. 477)

§ II. - Bratři spolupracovníci mají účast na apoštolátě celé komunity nejen svou prací, kterou obstarávají potřeby konventu, ale i službou slova ve vlastním smyslu, a to jak tím, že spolupracují s bratřími kněžími, tak tím, že jsou podle svých vloh apoštolsky činní.

§ III. - Představený ať posuzuje a přijímá tento společný úkol kázání spolu s bratřími, aby nesla odpovědnost celá komunita. Představenému však zůstává nedotčené právo rozhodovat a přijmout nějakou zvláštní službu.

§ IV. - V rozhovorech vedených v bratrském duchu ať si bratři vyměňují zkušenosti a sdělují problémy apoštolátu, aby je mohli studovat společně a spojenými silami v týmech, aby byli s to zastávat svou službu účinněji.

MODLITBA JUBILEA

*Bože milosrdenství,
ve své věčné moudrosti jsi povolal svého služebníka Dominika, aby se vydal na cestu víry jako poutník a kazatel milosti.*

Se Slovem tvé sladké Pravdy v srdci a na rtech zval Dominik první sestry a bratry, aby se k němu připojili a vedli život kontemplativní poslušnosti ve službě svatého kázání.

Připomínáme si toto jubileum a prosíme tě: vdechni znovu do našich srdcí a myslí Ducha vzkříšeného Krista a obnov nás, abychom věrně a radostně hlásali evangelium pokoje. Skrze téhož Krista, našeho Pána. Amen.

Témata dalších roků přípravy na jubileum

2011 „Všichni slyšíme, jak našimi jazyky hlásají velké Boží skutky“ (Sk 2,11): Kázání a kultura / Komunitní kázání

2012 „Jdi k mým bratřím a oznam jim...“ (Jan 20,17): Ženy dominikánky a kázání

2013 „Ať se mi stane podle tvého slova“ (Lk 1,38): Maria: kontemplace a kázání Slova

2014 „Vaši synové i vaše dcery budou prorokovat, vaši starci budou mít sny, vaši jinoši budou mít prorocká vidění“ (Joel 3,1): Dominikánští laici a kázání

2015 „Když vytrváte v mém slovu, budete opravdu mými učedníky. Poznáte pravdu, a pravda vás osvobodí“ (Jan 8,31-32);
„To je ta svoboda, ke které nás osvobodil Kristus“ (Gal 5,1): Dominik: řízení, spiritualita a svoboda

2016 „Běda nám, kdybychom nehlásali evangelium!“ (srov. 1 Kor 9,16): Řád bratří kazatelů: včera, dnes a zítra

PŘEDPLATNÉ OPUSCULA 2010 (+ nedoplatky 2009)

Roční předplatné (11 čísel včetně poštovného) na rok 2010 činí **250 Kč**. Můžete ho uhradit složenkou, která byla přiložena k prosincovému číslu, nebo bankovním převodem na účet č. 122918389/0800 (ČS) var. symbol 332. Upřednostňujeme platbu bankovním převodem. **!! Prosíme odběratele, kteří ještě neuhradili předplatné za rok 2009 (viz seznam u složky), o jeho urychlené zaplacení. !!** S díky redakce.

KALENDÁŘ AKCÍ

- **od 24. 1. 2010** Provinciální kapitula České dominikánské provincie v Olomouci
- **12. – 14. 3. 2010** Setkání misionářů v Jablonném v Podještědí
- **24. 7. – 1. 8. 2010** Letní misie v Lito-měřicích
- **23. 10. 2010** Setkání české dominikánské rodiny v Hradci Králové

Provinciální kapitula 2010

Dne 7. 9. 2009 vydal provinciál svolávací listinu na provinciální kapitulu v souladu s LCO 355, 356 a rozhodnutím minulé provinciální kapituly (AKP 2006, č. 89). Kapitula se bude slavit v konventu Neposkvrněného početí Panny Marie v Olomouci od 24. 1. 2010. Kapitula bude zahájena slavnostní mší svatou, kterou bude celebrovat Mons. Jan Graubner v klášterním kostele v 18 hod.

SLUŽBY PROVINCIALÁTU

Při zachování čísla pevné linky na provinciálát bylo zřízeno i číslo mobilní: +420 602 592 174. Tento mobil bude obsluhovat sekretářka provinciála Anežka Bachnová. Jako číslo na provinciálát prosím používejte přednostně toto mobilní číslo. Návštěvu otce provinciála je třeba vždy domluvit předem.

KAZATELSKÉ STŘEDISKO

Příští setkání se bude konat 18. 1. 2010 od 17 hod. v kostele sv. Jiljí a pak ve velké hovorňě.

PRAŽSKÝ KONVENT

Husova 234/8, 110 00 Praha 1
tel. 224 218 442, fax: 224 218 443
e-mail: paha@op.cz, sv.jilji@op.cz; jilji.op.cz
<http://praha.op.cz>

Vyučování katechismu

Příprava na přijetí svátostí křtu a biřmování i vzdělávání ve víře bude probíhat každé úterý po nešporách (cca od 19.30) v klášteře na faře pod vedením fr. Romualda OP.

Přednášky o duchovním životě

Pravidelné přednášky o Jordána OP o duchovním životě podle P. Garrigou-Lagrange se konají každý čtvrtek po nešporách (cca od 19.30) v čítárně kláštera.

Mariina legie

Pravidelná setkání prezidia „Neposkvrněné Početí“ se konají každou neděli v 16 h. ve velké hovorňě kláštera.

Otevřené společenství modlitby

Každou středu od 19.45 h. ve velké hovorňě 19.45–20.45 duchovní program 21.00–21.45 adorace Nejsv. svátosti v kostele Více informací na huszarpet@gmail.com

Živý růženec ve farnosti sv. Jiljí

Ve farnosti se vytvořila skupina živého růžence (růže u sv. Jiljí). Schází se první neděli

v měsíci po nešporách ve velké hovorňě kláštera, kde se losuje tajemství pro nadcházející měsíc. Skupina je zatím desetičlenná. Kdo by se chtěl připojit, je vítán. Kontakt: Prochazkova.HanaMarie@seznam.cz

Tříkrálové zpívání

Dne 6. 1. 2010 v 17:00 před kostelem sv. Jiljí se uskuteční zpívání u příležitosti Tříkrálové sbírky. Všichni jste srdečně zváni!

Hudba u svatého Jiljí**6. 1. Slavnost Zjevení Páně**

zpívá: Schola dominicana, diriguje a na varhany hraje: P. Chaloupský

Středy 18.30 h. Latinská mše svatá

Gregoriánský chorál, zpívá: Schola Aegidia, řídí: Kateřina Bartošová; varhany: Petr Chaloupský.

PLZEŇSKÝ KONVENT

Jiráskovo nám. 30, 326 00 Plzeň 26
tel. 377 241 660, fax: 377 447 882
e-mail: plzen@op.cz; plzen.op.cz

V rámci Tříkrálové sbírky 2010 bude v sobotu dne 9. ledna 2010 v 16:30 v našem kostele uvedena koncertně **Česká mše vánoční Jana Jakuba Ryby** Hej mistře. Účinkuje katedrální pěvecký sbor Resonance a členové Plzeňského orchestrálního sdružení. Diriguje prof. Jitka Chaloupková.

21. 1. 2010 od 19:30 se uskuteční poslední přednáška z cyklu Člověk a příroda na téma nové encykliky *Caritas in veritate*. Bude hovořit Mgr. Jiří Zajíc, pedagog a publicista. Publikuje zejména v oblasti výchovy, vzdělávání, občanské společnosti, médií, náboženství a duchovního života. Zakládal a vedl Redakci náboženského života Českého rozhlasu a podílel se na založení České rady dětí a mládeže.

ZNOJEMSKÝ KONVENT

Dolní Česká 3, 669 02 Znojmo
tel., fax: 515 224 184, e-mail: znojmo@op.cz

Křesťanská mystika jako normální cesta ke svatosti

Přednáškový cyklus představuje seznámení s principy duchovního života založeného na rozvoji ctností a darů Ducha svatého prostřednictvím vnitřní modlitby. Obsah přednášek usiluje o základní syntézu klasiků katolické mystiky. Náročnost výkladu je vždy přizpůsobena účastníkům a po každém setkání následuje volná diskuse. Začátek v 16.30 h. v kapitulním sále kláštera. Vchod přes barokní budovu kláštera Dolní Česká 1. Vstupné dobrovolné.

* mimořádné mystické stavy (6. 1. 2010)

DARY NA DOROST

Dary na dominikánský dorost je možné zasílat na čú: 6375022/2700 s vs: 367678. Všem dárcům velmi děkujeme a modlíme se za ně, aby jim Pán jejich štědrost oplatil.

fr. Cyprián OP, syndik provincie

ŽIVÝ RŮŽENEC

Zveme všechny členy a přátele dominikánské rodiny k zapojení do živého růžence za mír a za rodiny. Zájemci se mohou přihlásit na adrese: fr. Irenej Šiklar OP, Klášter dominikánů, Slovenská 14, 772 00 Olomouc, irenej@op.cz

fr. Irenej OP, promotor pro růženec

Ve čtvrtek 3. 12. 2009 byla převorkou pražského konventu České kongregace sester dominikánek zvolena sestra Martina Štěpínová OP. Díky vám všem, kteří jste na nás pamatovali modlitbou.

Předvánoční debata křesťanských filozofů

Na pozvání redakční rady revue *Salve* se ve středu 16. 12. 2009 uskutečnil v dominikánském klášteře sv. Jiljí v Praze výjimečný diskusní večer o vztahu křesťanství a filozofie. Pozvání ke kulatému stolu přijali významní čeští filozofové prof. Lenka Karfíková, prof. Erazim Kohák, Tomáš Machula, Ph.D., prof. Jan Sokol, prof. Stanislav Sousedík a PhDr. Karel Šprunk, diskusi moderoval Prokop Brož, Th.D., nastávající děkan pražské teologické fakulty. V první části večera probíhala diskuse mezi pozvanými hosty, v níž se otevřela mimo jiné živá otázka toho, nakolik se může či má křesťanská víra filozofa uplatňovat i v jeho filozofii. V druhé části večera se debata otevřela i širšímu, nečekaně početnému publiku. Z reakcí a dotazů návštěvníků bylo zřejmé, že toto téma není vhodné uzavírat jen do akademických zdí, ale že je zajímavé a aktuální i pro širší veřejnost.

www.op.cz

Další fotografie ze setkání na <http://picasaweb.google.cz/dominikani.cz/>

Setkání misionářů – Změna termínu

Milé sestry, milí bratři,
 uvědomili jsme si, že původně plánovaný termín setkání misionářů v Jablonném v Podještědí se kryje s termínem Pochodu pro život. Vzhledem k tomu, že pochod považujeme za důležitý, rozhodli jsme se setkání posunout o týden dopředu. Setkání tedy proběhne 12. – 14. března 2010. Zájemci se mohou přihlásit na e-mail: martin@rosenbaumcz.com

za Kazatelské středisko ČDP
 Martin Me2D Rosenbaum
misie.op.cz

PROSBY O MODLITBY

- ❖ za magistra řádu
- ❖ za otce provinciála fr. Benedikta OP a bratry zastávající provinční officia
- ❖ za provinční kapitolu České dominikánské provincie
- ❖ za projekt přestavby pražského kláštera
- ❖ za letní misie v Litoměřicích
- ❖ za nová povolání pro všechny větve dominikánské rodiny
- ❖ za naše bratry a sestry, kteří kdekoli na světě trpí kvůli výkonu své služby
- ❖ za apoštolské působení v médiích, především na internetu
- ❖ za projekt křesťanského knihkupectví OLIVA
- ❖ za nemocné členy, příbuzné a přátele dominikánské rodiny
- ❖ za naše bratry a sestry působící ve školství
- ❖ za naše bratry studenty ve Francii
- ❖ za znojenské mnišky, které hledají nový příbytek
- ❖ za farnost v Praze na Zlíchově
- ❖ za rozvoj teologie a křesťanské filosofie na Teol. fakultě v Č. Budějovicích
- ❖ za Postupovy v jejich těžké životní situaci
- ❖ za bratra Jana Pavla z LSSD, který je vážně nemocen

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY

(1. všeobecný, 2. misijní, 3. národní)

Denní modlitba: Nebeský Otče, kladu před tebe celý dnešní den. Přináším ti v něm své modlitby, práce, radosti i utrpení ve spojení s Ježíšem Kristem, který ve mši svaté neustále zpřítomňuje oběť sebe samého za záchranu světa. Duch svatý, který jej vedl, kéž je i mým průvodcem a vyzbrojí mě silou pro svědectví o tvé lásce. To vše přináším jako svou nepatrnou oběť, spolu s Pannou Marií, Matkou našeho Pána a Matkou církve, zvláště na úmysly, které nám předkládá Svatý Otec a naši biskupové pro tento měsíc.

LEDEN

1. Aby se mladí lidé učili používat moderní sdělovací prostředky ke svému osobnímu růstu a k lepší přípravě na svou službu společnosti.
2. Aby si všichni věřící v Krista uvědomovali, že jednota mezi křesťany je podmínkou účinnějšího hlásání evangelia.
3. Abychom v Duchu a pravdě dokázali vést dialog s lidmi jiných názorů, abychom dovedli pozorně naslouchat a nacházet správná slova i postoje pro své svědectví Kristu.

LAICKÁ SDRUŽENÍ SVATÉHO DOMINIKA

ZPRÁVY Z MÍSTNÍCH SDRUŽENÍ

MS OLOMOUC (představená Zdislava Kvapilová)

<http://opolomouc.googlepages.com>

- 9. 1. 2010 Setkání v klášteře - volba rady a představeného
- 13. 2. 2010 Setkání v klášteře
- 13. 3. 2010 Setkání v klášteře
- 10. 4. 2010 Setkání v klášteře
- 29. 4. – 2. 5. 2010 Exerciie v Českém Těšíně
- 29. 5. 2010 Pout' ke sv. Zdislavě do Jablonného v Podještědí
- 12. 6. 2010 Setkání v klášteře
- 10. 7. 2010 Pout' na sv. Kopeček u Olomouce

Dne 28. 11. 2009, v posledním odpoledni před adventem, jsme se sešli (v poměrně hojném počtu) v sále klášteře, abychom uvili adventní věnce a zavylí nějaké ty písně. Sestra Michaela nás k tomu rozhajcovala výbornou medovinou a sestra Veronika naplnila naše žaludky výborným zákuskem. Sestra Markéta na nás nezapomněla a poslala nám kouzelné oříšky s úryvkem z Písma svatého (plesové šaty opět žádné) :-). A ani sestra Xavera na nás nezapomněla a napekla plnou mísu výborných vánočních oplatků. Děkujeme všem, kdo se jakkoli podíleli na úspěšném průběhu setkání při pletení adventních věnců. A speciálně mužům děkuji, že přišli, ač nepletli...

Na minulém setkání, které se konalo 14. 11. 2009, zahájil o. Mikuláš cyklus přednášek pro dnešní rok přednáškou o Kánonu (co bylo a nebylo zařazeno do Nového zákona a proč). O. Mikuláš doporučil jako tištěný podklad pro jeho přednášky knihu prof. Ladislava Tichého – Úvod do Nového zákona (lze koupit na vrátnici olomoucké teologické fakulty). Odpolední program zajišťovala sestra Eva Villana Suchánková, která nám úžasně předala pár rad, jak správně mluvit a jak správně číst, aby nám druzí dobře rozuměli. Ve zkratce mohu zrekapitulovat, že podstatné body jsou – při mluvení: artikulace, intonace, dynamika řeči, dýchání, postoj těla, oční kontakt. A k tomu při čtení dále: důrazy, polykání slabik a konců vět, pauzy. Dále jsme v nastalé diskuzi probrali žhavé téma akustiky v kostelích.

Gabriela Zdislava Kollová

MS JABLONNÉ V PODJEŠTĚDÍ (představená Michaela Jana Kvapilová)

Dne 22. prosince 2009 jmenoval otec provinciál Benedikt Mohelník OP představeným sdrúžením fr. Ignáce Bürgla OP.

MS PLZEŇ (představený Jan Vincenc Horáček)

Společná setkání každé první úterý v měsíci od 16.00 do 17.30 h. Program: společná modlitba, četba Stanov a Partikulárních směrnic, formační přednáška či rozhovor, liturgie hodin (nona). Po setkání je možno účastnit se s farností modlitby růžence, mše sv. (18:00) a nešpor. <http://www.pmr.op.cz>

MS TRÁVNÍK (představený Josef Lorenzo Šebestík)

V sobotu 28. 11. 2009 složili věčné sliby do rukou představeného Josefa Lorenze Šebestíka dva členové MS Trávník: sestra Marie Anežka Regentová a bratr Josef Jiljí Regent. Mši svatou v kostele P. Marie Nanebevzaté ve Kvasicích sloužil za skromné účasti našich členů a tří farníků otec Martin Dvořák OP, kterému tímto děkujeme. Po mši sv. jsme se odebrali na faru, kde následovalo agapé spolu s místním duchovním správcem P. Petrem Utikalem. Za výborný guláš děkujeme naší sestře Monice Malenovské a stejně tak dobré zákusky sestře Anežce Regentové. Za vše Bohu díky.

MS 3. PRAŽSKÉ (představený Petr Ondřej Chaloupský)

Po 18. 1. Setkání s přednáškou Jednota křesťanů – úvaha nad ekumenismem z pohledu katolíků, protestantů atd. Přednáší P. Josef Slámečka. 18:00 růžence v kostele sv. Jiljí, 18:30 mše svatá, pokračování ve velké hovorně. Informace o společných setkáních najdete na <http://www.laici3ps.op.cz>.

MS 4. PRAŽSKÉ (představená Miloslava Anna Zásmětová)

V sobotu 5. 12. 2009 proběhla volba představené 4. pražského sdrúžení sv. Kateřiny Sienské. Staronovou představenou zůstává M. Anna Zásmětová. Další setkání členů našeho sdrúžení proběhne v sobotu 2. ledna 2010.

MS 5. PRAŽSKÉ (představený Jan Jáchym Beneš)

Setkání našeho sdrúžení se konají jednou za čtrnáct dní ve čtvrtek večer u sv. Jiljí. Každé setkání začíná v 18:30 hodin mši svatou a nešporami, poté následuje další program ve velké hovorně nebo v kapli svaté Zdislavy. Termíny: 14. 1., 28. 1., 11. 2., 25. 2., 11. 3., 25. 3., 8. 4., 22. 4., 6. 5., 20. 5., 3. 6., 17. 6. 2010.

NAKLADATELSTVÍ KRYSTAL OP

Krystal OP, Husova 8, 110 00 Praha 1, tel. 224 237 750
<http://krystal.op.cz>; e-mail: krystalop@volny.cz

Nakladatelství Krystal OP publikuje teologickou, duchovní a filosofickou literaturu. Je svázáno s dominikánským řádem a sídlí v pražském dominikánském klášteře.

Nakladatelství se snaží, stejně jako řád bratří dominikánů, sloužit slovem k poznání pravdy. Navazuje na prvorepublikovou dominikánskou edici stejného jména. Chcete-li nakladatelství Krystal OP finančně podpořit, můžete tak učinit prostřednictvím účtu Provincie řádu bratří Kazatelů: 6375022/2700, var. symbol 5797825. Předem děkujeme za Váš dar. Jedná se o položku odčitatelnou z daní. Potvrzení na požádání vystavíme.

PŘIPRAVUJEME

Tomáš Akvinský: O duši

Další z *Questiones disputatae* svatého Tomáše. Překlad, úvod a výkladové poznámky Tomáš Machula. Vyjde na konci ledna 2010 v řadě Akvinata. Cca 400 str.

KNIHKUPECTVÍ OLIVA

Jilská 7, 110 00 Praha 1, tel. 606 657 544, <http://oliva.op.cz>
 e-mail: knihy-oliva@quick.cz, Otevřeno: Po-Pá 10-18 hod.

Knihkupectví, které se nachází v komplexu pražského dominikánského klášteře, nabízí kompletní produkci nakladatelství Krystal OP a nejúplnější nabídku literatury a časopisů z oblasti křesťanství, judaica, pravoslaví. Najdete zde rovněž historickou a filosofickou literaturu.

Novinky a kompletní nabídku naleznete v našem internetovém knihkupectví <http://oliva.op.cz>. Chcete-li být pravidelně informováni o novinkách, napište nám: <mailto:knihy-oliva@quick.cz>. Těšíme se na Vaši návštěvu a objednávky!

NOVINKY

Teologie v utkání s pluralitou náboženství

Přinos Vladimíra Boublíka v přístupech a hodnocení jeho žáků
 Kateřina Brichcinová, Karel Skalický, František Štěch, Tomáš Veber (eds.)
Karmelitánské nakladatelství, 200 Kč

Dominik Duka, Milan Badal: Bílá kniha církve s černou kapitolou

20 let svobody 1989-2009
Karmelitánské nakladatelství, 139 Kč

Joseph Langford: Matka Tereza a Panna Maria

Karmelitánské nakladatelství, 135 Kč

Édith de la Héronniere: Teilhard de Chardin. Mystika přerodu

Autorka představuje Teilharda vyváženě. Pro českého čtenáře budou obzvláště cenné dosud nepublikované pasáže o jeho čínském (resp. asijském) období, stejně jako sdělení o jeho prožívání „temné noci“. Autorka nabízí vhléd do rannější a méně známé korespondence (například s Mademoiselle Zanta), a dostáváme se také k nepublikovaným Teilhardovým deníkům. *Refugium, brož., 252 s., 240 Kč*

Tomáš Špidlík: Vědy – umění – náboženství. Protiklad nebo soulad?

Shrnutím základních témat, která se nalézají v jiných titulech, chce otec kardinál dosáhnout myšlenkové syntézy v pohledu na projevy života: věda, umění, náboženství. Všimá si, jak se tyto tři vyhraněné veličiny mezi sebou oborově doplňují. Třebaže existují v určitých fázích života spory či napětí, jsme-li dobrými posluchači téhož Božího ducha, můžeme nakonec přesto dojít k harmonii. Součástí textu je rovněž užitečný podrobný přehled literatury. *Refugium, váz., 148 s., 160 Kč*

SALVE. Revue pro teologii a duchovní život

Velké nám. 35, 500 01 Hradec Králové, <http://salve.op.cz>
 e-mail: dominika@diecezehk.cz, tel. 495 063 625

Pro Českou dominikánskou provincii a Biskupství královéhradecké vydává nakladatelství Krystal OP.

PŘEDPLATNÉ

Revue Salve si můžete objednat na adrese:

distribuce: Postservis, odd. předplatného, Poděbradská 39, 190 00 Praha 9, www.periodik.cz;
 e-mail: postabo.prstc@post.cz, bezplatná infolinka České pošty 800 104 410
 distribuce knihkupci: Krystal OP, Husova 8, 110 00 Praha 1, tel. 224 237 750, e-mail: krystalop@volny.cz
 cena jednoho čísla 60 Kč; roční předplatné včetně poštovného 220 Kč, sponzorské 350 a více Kč

Připravujeme

francouzský katolicismus
 duchovní přátelství
 kněžství
 teologie (a) umění II

RES CLARITATIS. Aktuální zpravodajství z katolického světa

*Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, redakce@claritatis.cz
http://res.claritatis.cz, číslo účtu 1683820001/5500*

RC MONITOR – zpravodajský týdeník vydávaný o. s. Res Claritatis pod záštitou České dominikánské provincie. Noviny jsou zaměřeny na osvětu široké veřejnosti v oblasti života a postojů římskokatolické Církve jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Periodikum je distribuováno zdarma; jeho vydávání je možné jedině díky zaslaným darům, které pokrývají náklady na tisk a distribuci. Náklady na jedno číslo jsou přibližně 15 Kč, což pro tento rok činí 465 Kč. Všem dárcům Pán Bůh zaplatí. Dary lze podle § 15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

objednávky: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, redakce@claritatis.cz

pravidelné zaslání zpráv e-mailem: registrace na <http://res.claritatis.cz>

NEKROLOGIUM

1. ledna 1990

zemřel na klinice v Neckargemünde u Heidelbergu **P. Tomáš Josef Maria Týn**. Narodil se 3. května 1950 v Brně v lékařské rodině. Střední školu vystudoval v Brně, pak obdržel stipendium pro studia na akademii v Dijonu. Akademii ukončil bakalářskou zkouškou pro vyučování filosofie a literatury 1. července 1969. V Dijonu se seznámil s převorem tamějšího dominikánského kláštera P. Henri Féretem, který zásadně ovlivnil jeho další rozhodování. Po maturitě se už do komunistického Československa nevrátil. Dne 28. září 1969 vstoupil do noviciátu ve Warburku v německé provincii, studoval pak ve Walberbergu a v Boloni, kde 7. října 1973 složil slavné sliby. V den svého kněžského svěcení, 29. června 1975, nabídl svůj život Bohu jako smírnou oběť za svobodu církve v tehdejší Československu. V roce 1978 dosáhl na Angeliku v Římě doktorátu teologie a vyučoval pak na dominikánském učilišti v Boloni. Byl vyhledávaným kazatelem, zpovědníkem, duchovním vůdcem, ctil Pannu Marii v duchu sv. Ludvíka Grigniona a byl pokorným žákem sv. Tomáše Akvinského, jehož nauku znal a šířil. Jeho největším dílem je posmrtně vydaná kniha *Meta? sica della sostanza*. Jeho novokněžský slib Bůh vyslyšel. Koncem roku 1989 propukla u fr. Tomáše nemoc, zhoubný nádor plic, jemuž 1. ledna 1990 podlehl. Bolesti začal pociťovat v době, kdy vypukly první nepokoje v Praze, a zemřel po dosažení svobody v Československu. Bůh jeho oběť přijal. Ať odpočívá v pokoji.

17. ledna 1910

zemřel v rodných Vážanech u Rousínova bratr klerik **František Dvořáček**. Narodil se 19. června 1887 ve Vážanech, sliby složil 4. října 1907 v Olomouci. Zemřel na tuberkulózu po prvním roce studia. Je pohřben ve Vážanech. Ať odpočívá v pokoji.

JUBILEA BRATRŮ A SESTER

4. 1.	S. M. Božislava Pálková (Střelice)	89. narozeniny
4. 1.	S. M. Borgie Palenčárová (Střelice)	88. narozeniny
4. 1.	S. M. Věroslava Rajnochová (Bojkovice)	79. narozeniny
4. 1.	S. M. Krista Chládková (Bojkovice)	42. narozeniny
7. 1.	Fr. Štěpán Filip (Olomouc)	47. narozeniny
13. 1.	S. M. Terezie Brichtová (Znojmo)	85. narozeniny
13. 1.	S. M. Václava Holubová (Brno)	68. narozeniny
13. 1.	S. M. Františka Synková (Jablonné v P.)	41. narozeniny
14. 1.	S. M. Marta Helisová (Střelice)	81. narozeniny
15. 1.	S. M. Mauricie Olekšíková (Střelice)	89. narozeniny
21. 1.	S. M. Josefa Valentová (Střelice)	80. narozeniny
22. 1.	S. M. Edmunda Semanová (Bojkovice)	92. narozeniny
23. 1.	S. M. Miriam Hřebačková (Bojkovice)	45. narozeniny
24. 1.	Fr. Dominik Marek (Olomouc)	93. narozeniny
25. 1.	Fr. Jordán Vinklár (Praha)	85. narozeniny
25. 1.	S. M. Rajmunda Esterhaziová (Znojmo)	49. narozeniny
26. 1.	S. M. Serafika Pončíková (Střelice)	98. narozeniny
29. 1.	S. M. Amáta Sirotková (Brno)	30. narozeniny
29. 1.	Fr. Pio Oláh (Toulouse)	26. narozeniny

Všem jubilantům blahopřejeme a vyprošujeme Boží požehnání.

ZE SVĚTA

Slovenský dominikán v čele Pápežské univerzity sv. Tomáše Akvinského

Profesor kánonického práva dominikánský páter Miroslav Konštanc Adam bol dňa 4. decembra 2009 ustanovený za dekana Fakulty kánonického práva Pápežskej univerzity sv. Tomáša Akvinského (Angelicum) v Ríme; dňa 10. decembra 2009 aj za prorektora tejto pápežskej univerzity. Po jezuitovi Mons. Cyrilovi Vasilovi, sekretárovi Kongregácie pre východné cirkvi v Ríme, ktorý do svojho nedávneho menovania za arcibiskupa bol rektorom Pápežského orientálneho inštitútu v Ríme a predtým dekanom Fakulty východného kánonického práva tohto inštitútu, je páter Adam druhým slovenským kanonikom na tak významnom akademickom poste na jednej z pápežských univerzít v Ríme.

TK KBS

DOMINIKÁNSKÁ ŠKOLA MYSTIKY

P. Reginald M. Dacík OP

Mluvím-li o dominikánské mystice, nemám na mysli jen nejvyšší stavy duchovního života, vlité nazírání, trpné stavy duše, kde je duše více vedena zvláštním působením Ducha svatého, než aby sama šla, jak je tomu na počátku asketické cesty; tím méně chápu mystiku jako souhrn mimořádných jevů v duchovním životě, jako jsou vidění, zjevení, stigmata a jiné mimořádné milosti zdarma dané nebo charismata. Slovo mystika beru ve smyslu tradice nejen dominikánské, nýbrž i všech ostatních starších církevních tradic, podle nichž znamená mystika žitou bohovědu, na rozdíl od bohovědy čistě teoretické, jak už to naznačil Diviš mystik. Slovem mystika tedy rozumím duchovní život v celé jeho šíři, celé náplni, v celém jeho rozsahu, se všemi jeho projevy, od prvního kroku až k jeho nejvyššímu vzepětí v nejužším spojení duše s Bohem, jaké je možné zde na zemi. K tomuto pojetí mystiky si stačí připomenout myšlenku sv. Tomáše, podle níž je jen jedna cesta k Bohu, po které je možno urazit větší nebo menší kus kupředu, a proto duchovní život nelze dělit na asketiku a mystiku jako na dvě zcela samostatné cesty, o kterých bychom mohli říci, že jedna je pro toho a druhá pro onoho, nýbrž nanejvýš na dva úseky jedné a téže cesty. Proto když říkám dominikánská mystika nebo dominikánský duchovní život, mám na mysli jeden a týž pojem.

Zkoumáme-li ducha a základní rysy dominikánského duchovního života, se-

tkáváme se zvláště na počátku s jistými obtížemi, a je velmi nesnadné srovnat si především dvě věci: jeho velikou složitost, o které svědčí i jeho největší znalci, jako Clerissac, a přitom jeho úžasnou jednotu a jednoduchost. Setkáváme se tu s prvky, které se na první pohled zdají být protikladné - například zdůrazňování zásady, že milost není přirozenost, což by snadno mohlo vést k naturalismu, a na druhé straně zdůrazňování nutnosti stálého umrtvování (velké posty, řádové, mnišské observance, světci, kteří téměř ničili své tělo); podobně by se mohlo zdát, že nauka o milosti, která je účinná sama o sobě, je v rozporu s trvalým požadavkem ctností, která předpokládá lidské úsilí. Celá krása harmonie, v níž splývají tyto zdánlivě protikladné zásady, se zjevuje jen hlubokému pozorovateli a po delším zkoumání. Tak jako se důkladnému pozorovateli zjevuje soulad zdánlivě protikladných Božích vlastností, jako jsou například milosrdenství a spravedlnost, v celé své kráse tehdy, když uvidí, jak se sjednocují v jednotě nekonečného Božství, tak také jen bystrý pohled zachytí celou krásu jednoty, důslednosti a často až strohé logičnosti, jakou se vyznačuje duchovní život ve smyslu dominikánské školy.

Kdybych měl krátce vyjádřit základní rysy dominikánského duchovního života, pak bych řekl tři věci: je to život podstatně založený na teologických zásadách, vypěstovaný na výsluní liturgické modlitby, který by měl ústit v horlivém apo-

štolátě, kterého si cení víc než rozjímavého života. Teologie, liturgie a apoštolát

jsou myslím tři slova, která nejlépe charakterizují dominikánský duchovní život.

I. Vliv teologie na dominikánský duchovní život

Svatý Dominik, jenž coby zakladatel vtiskl celému řádu charakter vlastní duše, byl mužem prozářeným lidskou i božskou moudrostí. Sice svůj život nezasvětil výhradně vědeckému bádání a službě rozumu, ale dal se v celém svém jednání vést vědou. Založení řádu pro něj bylo výsledkem dlouhých rozumových úvah, vedených hlubokou vírou v Boží prozřetelnost, a nikoli pouze náhodným vzplanutím vroucích citů duše zapálené láskou k Bohu. Dominikánský řád vrostl z boje za pravdu a zde nestačilo jen srdce: bylo třeba pěstovat především rozum, který by byl schopen proniknout k pravdě a podávat ji druhým. Když si řád od počátku zvolil za heslo Pravda a vložil její jméno do svého znaku, opět to nebyla náhoda. I v tom se podivuhodně odrážela duše svatého zakladatele, který chtěl, aby jeho synové o pravdě rozjímali a pravdu hájili. Sv. Dominik si byl velmi dobře vědom, že jen pravda nás může osvobodit, že jen láska k pravdě je schopna dát jeho synům náležité životní směřování, že jen všestranné pěstování pravdy je uchrání bludu, který se člověku může zjevit buď v lákadlech světa nebo hříchu samého, v rozkladu řádu nebo v odpadnutí od přijatých povinností.

Láska k pravdě však také znamená lásku ke studiu. A proto sv. Dominik mezi podstatné prostředky, jejichž pomocí mají jeho synové dojít cíle, klade

studium *veritatis assiduum* – ustavičné studium pravdy. Lze se potom divit, že řád vyznávající pravdu kráčí v celých svých dějinách cestou lásky k pravdě? Lze se divit, že vychoval největší vědce: od sv. Alberta a sv. Tomáše až po nejlepší teology, kterými se dnes můžeme chlubit?

Z této lásky k pravdě vyrůstá rovněž dominikánský duchovní život, a tak jej Vernet právem nazval spekulativním, neboli založeným na solidních teologických základech. Když dává filosofie sv. Tomáše přednost rozumu před vůlí a učí, že rozum je nejvznešenější mohutností člověka, uplatňuje tuto zásadu i v oblasti duchovního života a chce, aby i zde vůle byla vždy vedena rozumem osvíceným vírou. Tím je zajištěno, že jdeme v duchu našeho hesla, kterým je Pravda, protože jen tehdy, když se nechávají vést rozumem, se vůle a nižší schopnosti ubírají správným směrem.

Základem dominikánské mystiky jsou zásady sv. Tomáše o přirozenosti a milosti. Ten vědecky formuloval myšlenku sv. Dominika, stejně jako je jeho spolubratři vnášeli do praktického života. Význam sv. Tomáše ocenil papež Benedikt XV. roku 1921, když napsal: „Sv. Tomáš vyložil s velkou jasností nauku otců o povznesení duchovního života a o podmínkách pokroku v milosti ctností a darů Ducha svatého, jejíž dokonalost a završení nacházíme v mystickém

životě.“ Sv. Tomáš svou zásadou, že milost přirozenost neničí, nýbrž ji zdokonaluje, ukázal, že a jak je třeba pěstovat všechny přirozené dary rozumu a srdce, jakož i ctnosti čistě přirozené, neboť i když jsou coby ctnosti velmi nedokonalé, tak pro duchovní pokrok nejsou bez významu. A není zde ani stín naturalismu, protože stejně jako tomismus správně hodnotí přirozenost, hodnotí správně i nadpřirozený řád, a pokud mluví o plném rozvinutí přirozených sil člověka, tak chce, aby k jejich rozvoji docházelo pod vlivem milosti. Proto dominikánský směr duchovního života nesouhlasil nikdy s takovými směry (např. *devotio moderna*), které zavrhuji moudrost čistě lidskou, pohrdají filosofií a usilují jen o afektivní spojení s Bohem, spojení v lásce. Pokud může božská moudrost navázat na moudrost lidskou, je její úloha jaksí snazší, neboť kontemplace přirozené pravdy může snáze přivádět ke kontemplaci pravdy nadpřirozené, pokud je ovšem duše dost pokorná a schopná přijmout nadpřirozené působení Ducha svatého v ní samé. A jak říkám, není tu ani stín naturalismu, ani lidská přirozenost se tím nikterak nenadhodnocuje, protože tomismus zároveň zdůrazňuje nezbytnost nadpřirozené milosti ke každému nadpřirozeně platnému skutku. Ostatně je všeobecně známo, že žádná škola tolik nezdurazňuje potřebu milosti a její vnitřní účinnost, jako právě škola dominikánská.

Je to právě pojem milosti, který v soustavě dominikánského duchovního života hraje nejdůležitější roli. Sv. Tomáš chápe milost jako účast na Boží přirozenosti a pohlíží na ni jako na

nejvzácnější dar, jaký může Bůh člověku dát, takže naše věčná sláva není vlastně nic jiného než vrcholné stadium stavu milosti. Tomistický směr tedy duchovní život chápe jako jeden vzestup na cestě ke spojení s Bohem a nemůže tak nikdy připustit rozdíl mezi asketikou a mystikou. Mystický život je definitivní rozvoj života milosti a darů Ducha svatého, je to úplný, hluboce žitý život člověka v nadpřirozeném stavu. Ale zárodek tohoto života obdržel každý křesťan už ve křtu svatém. Mystika neznamená nějaké mimořádné stavy lidské duše. Ty tomismus jasně odlišuje od duchovního života a od mystiky. Mystika znamená plný rozvoj nadpřirozeného v křesťanově duši.

Sv. Tomáš velmi často praví, že je v nás dvojitý život: přirozený, jehož příčinou je duše, a nadpřirozený, jehož principem je milost. A tak jako je člověku v přirozeném životě dána možnost nejvyššího rozvoje v řádu lidském, tak milostí, kterou Bůh do duše vložil ve chvíli křtu spolu s nadpřirozenými dary Ducha svatého, je člověku dána možnost nejvyššího rozvoje v řádu Božím. Zde pramení harmonická jednota duchovního života a jeho společný vzrůst v duši obdařené milostí, a to od nejnižšího stupně, kterého nabyla v den křtu svatého, až po nejužší spojení s Bohem v mystickém životě, který je normálním vrcholem duchovního života.

Tato snaha opřít duchovní život co nejdůkladněji o rozum osvětlený vírou, tedy s náležitými teologickými základy, je vlastní všem velkým učitelům dominikánského duchovního života. Nejsou to jen sv. Albert se sv. Tomášem, kteří byli právě tak velkými filosofi jako mystiky,

ale je to i velký Tauler, je to i bl. Jindřich Suso, o němž bylo pro jeho hlubokou, citlivou duši řečeno, že je mezi mystiky nejlíbeznější. A opět není náhoda, že jeho prvním dílem je Knížka o pravdě, dílo nehlubší teologické spekulace. Světec si byl velmi dobře vědom, že jen takto lze uniknout ze začarovaného kruhu, do něž v té době přivedl německou mystiku Mistr Eckhart tím, že nerozlišoval mezi teologickou a mystickou terminologií a že se odvažoval jako teolog tvrdit to, co mohl tvrdit nejvýše jako mystik. A pokud se mystika Přátel Božích vrátila na správnou cestu, tak to byla zásluha především dominikánů z Kolína a Kostnice, kteří rozumem uvedli na pravou míru cit.

A když bylo v době kvietismu, který byl pro rozvoj duchovního života tak nebezpečný, třeba říci, jak je nutno chápat odevzdanost do vůle Boží, byl to opět dominikán, Alexandr Piny, který se propletl vším tím kvietistickým balastem a za pomoci zdravé teologie ve své klasické knížce *L'abandon a la volonté de Dieu* tuto otázku usměrnil. Nemenší zásluhy si v téže době získal Ludvík Chardon svým teologickým a mystickým dílem *La croix de Jésus*, v němž uvádí nauku sv. Jana od Kříže, kterou její autor podal spíše deskriptivně a podle zkušenosti, do náležitých teologických souvislostí. Pokud však sv. Jana od Kříže neznal, pak je jeho kniha ještě zajímavější, neboť dochází na čistě teologickém a spekulativním podkladě k závěrům, ke kterým došel sv. Jan cestou mystické zkušenosti.

Když dominikánští učitelé duchovního života praví, že nadpřirozená, vlitá kontemplace není mimořádného rázu de iure, ale že je to normální cesta křesťanské svatosti, pak je to zase jen důsledek teologických zásad, kterými se řídí náš duchovní život. I když se lidský rozum není schopen sám k této kontemplaci nadpřirozena pozdvihnout, neboť mezi jeho možnostmi a nadpřirozeným řádem zeje nekonečná propast, přece Bůh, spolu s milostí, do duše vkládá nadpřirozenou schopnost víry, která Boha vidí, ač nejasně, právě tak, jak jej vidí svatí v nebi, neboť předmětem naší víry a předmětem vidění svatých je tentýž Bůh. A tato víra není osamocena. Je podporována dary Ducha svatého, zvláště darem moudrosti a rozumu, které lidský rozum, proniknutý vírou, uschopňují k tomu, že je schopen se pozvednout k samému Bohu a vidět jej tak, jak jen jej lze vidět v temnotě pozemského světa. Tím, že je všem dána milost a s ní dary Ducha svatého, jsou všichni pozváni, alespoň vzdáleně, k tomuto nazírání. A pokud k němu většinou nedojdou, je to především vina lidské vůle, která není dost poslušna Ducha svatého, jenž prostřednictvím milosti přebývá v každé omilostněné duši. Po křesťanu se tak chce mnoho, o tom není pochyb, protože ochota vždy a za všech okolností poslouchat hlas Ducha svatého znamená nejednu obět vlastní vůle a naprosté zničení egoismu, takže právem praví Vernet, že dominikánský duchovní život je velmi náročný. Ale jeho výsledky jsou více než úměrné tomu, co vyžaduje.

II. Láska k liturgické modlitbě

Druhým charakteristickým rysem dominikánského duchovního života je láska k liturgické modlitbě. Pokud by studium pravdy nebylo zavlažováno modlitbou, zůstalo by suché. Sv. Dominik si byl dobře vědom, že jen muži vědy a modlitby mohou být zároveň velkými apoštoly. A protože zamýšlel církvi dát apoštoly hořící láskou ke Kristu, bylo třeba vychovávat muže vědy a modlitby. Proto od stávajících řádů, zvláště od premonstrátů a kanovníků, přejímá chórovou modlitbu, při níž má dominikán asimilovat pravdy získané pilným studiem. Studium má být podkladem hluboké modlitby a modlitba má vyústit v apoštolát, který zase z náplně rozjímavé modlitby vychází. To je celá myšlenka sv. Dominika.

Správně bylo řečeno, že liturgie je metoda, kterou církev vhodně stanovila k tomu, aby se jejím prostřednictvím duše připodobňovaly Kristu. Existuje mnoho metod duchovního života podle jednotlivých škol. Jedny člověka vedou více k pohledu na vlastní bídu, vášně, chyby a hříchy a učí ho, jak z nich lze povstat a pozvednout se k Bohu. Je to, řekl bych, jakýsi pohled zdola nahoru. Není pochyb, že takového pohledu je občas zapotřebí každému. Je však možný ještě jiný pohled, existuje ještě jiná metoda: nikoli mít stále na mysli bídu duše, ale krásu Boží, velikost a dobrotu Ježíše Krista, a v něm pohlížet na celou Nejsvětější Trojici. Když si uvědomíme, že křesťan žije v Bohu a Bůh v něm díky milosti, uvědomíme-li si, co křesťanům

stále zdůrazňoval sv. Pavel, že jsou chrámem Božím a že v nich přebývá Duch svatý – což jsou myšlenky, ze kterých z teologického hlediska vychází dominikánská mystika – pak chápeme, proč církev tolik zdůrazňuje liturgii. Je to právě liturgie, která ji učí stále hledět na Krista v jeho tajemství, takže liturgie je v celé své šíři jakoby prodloužením tajemství Ježíše Krista, liturgií žije Kristus stále mezi námi, před našimi zraky a vede nás k tomu, abychom se mu svým životem snažili připodobnit. V tom smyslu mluvil Bůh Otec ke sv. Kateřině: „Věz dobře, má dceró, že všechna tajemství, všechny úkony, vykonané na tomto světě mým Slovem ... představovaly to, co se děje v duši mých služebníků.“

Tak jako je milost účasti na přirozenosti Boží, tak je svatost účasti na svatosti Boží. A proto stát se svatým znamená stát se, účastnit se toho, čím byl Kristus přirozeností, tedy snažit se všemožně o to, „aby se život Ježíše Krista na nás zjevil,“ jak praví sv. Pavel, aby v nás, v jeho údech, byl dokonalý obraz naší Hlavy. „Když jsem na sebe vzal vaši přirozenost,“ pravil kdysi Ježíš sv. Kateřině, „stal jsem se vám podobným. A proto neustále pracuji na tom, abych vás učinil podobné sobě, nakolik jste toho schopni, a snažím se obnovit ve vašich duších všechno to, co se událo v mém těle.“

Nuže, toto připodobnění Kristu se nejdokonaleji uskutečňuje právě v liturgické modlitbě. Nejde samozřejmě o nějaké bezmyšlenkovité odříkávání litur-

gických textů. Myšlenka tu musí odpovídat slovu a hudbě, teprve zde najde všechno teologické poznání, získané hlubokým hledáním pravdy, své náležité prožití, teologie rozumu se tu mění v teologii srdce, a když rozumové poznání zapálí lásku v srdci, pak stačí už jen jediný krok k tomu, aby dominikánská duše uskutečnila ideál sv. Dominika: nesla světlo nevědomým a rozlévala lásku tam, kde nejvíce chybí.

Modlitba v duchu dominikánské mystiky – a můžeme říci, že na ni tak pohlíželi všichni, kdo milovali liturgii – znamená rozmluvu adoptivního dítko se svým nebeským Otcem. Je to kolektivní modlitba, modlitba s Kristem a skrze Krista. Každý se při ní cítí být součástí celé církve, celého tajemného Krista. Člověk zapomíná na svou ubohost, protože jde k Bohu s Kristem, nejde sám a proto se nebojí, že by mohl být odmítnut. Touto modlitbou je provanut celý den. A konec vokální liturgické modlitby, která byla proniknuta vědomím, že jsme spojeni s Kristem, je začátkem ještě hlubšího rozjímání o Kristových tajemstvích, o nichž nám, podle jednotlivých ročních dob, liturgie stále mluví. Proto u dominikánských světců pozorujeme tak velkou lásku k liturgické modlitbě jakožto prožívání Kristových tajemství. Jistě není náhoda, že řád má mezi svými světci tolik svatých, kteří byli obdařeni stigmaty a podobnými mimořádnými projevy zvláštní Boží přízně, které jsou připomínkou trpícího Krista. Všichni tito světci vyrostli v této lásce ke společné liturgické modlitbě, ta je naučila potírat v sobě egoistické a individualistické sklony a přivedla je k ta-

kovému spojení s Kristem, o němž platí slova sv. Pavla: „Jestliže žiji, už nežiji já, ale žije ve mně Kristus.“

Mnoho jiných škol duchovního života se zabývá především pohledem na člověka, stále zkoumají jen jeho nitro a všemožně usilují o to, aby zničily a potlačily všechny nezřízené sklony lidské duše, které takto odhalují. Je to cesta obtížná, trudná, která vyžaduje stálý boj, a přitom člověk nikdy neví, jaký bude výsledek tohoto boje; je v tomto boji málo povzbuzován, protože stále vidí jen sebe a svou bídu, která jej činí malomyslným. – Řekl bych, že dominikánský duchovní život jde opačnou cestou: učí nás upírat zrak především na Boha a jeho dokonalost, učí nás Boha především milovat a vidět v něm všechnu sílu, kterou člověk potřebuje k boji o svatost života. Tento stálý pohled na Boha nás již sám o sobě očisťuje, a duše pak jde ke svému Bohu radostně, cítí v sobě svobodu Božích dětí, která ji činí tak šťastnou. Ani tato cesta není bez boje, ale stále vědomí přítomnosti Boha a jeho vlastností, na něž duše stále hledí, a zároveň velký cíl, který si vytkla, ji dodávají k tomuto boji síly. Sv. Kateřina krásně řekla, že dominikánská mystika je rozkošná zahrada, prozářená krásou a radostí.

Můžeme zde upozornit i na to, že v našem řádu byla vždy pěstována modlitba růžence a že jeho členové patřili k jejím největším širitelům a že se tato modlitba časem stala nejlidovější modlitbou církve. I když jde o modlitbu spíše soukromého rázu, tak v jistém smyslu vychází ze stejných předpokladů jako modlitba liturgická, neboť i jejím cílem je ponořit modlící se duši do tajemství

života a smrti Ježíše Krista, znovu s ním prožívat všechny okamžiky jeho života a vést duši tak, aby se ve smýšlení a jednání co nejvíce připodobnila svému vzoru, Ježíši Kristu. Jestliže je sv. Dominik (a není-li to on, pak je jím řád) původcem modlitby růžence v té podobě, jak ji známe dnes, totiž jako rozjímání formou ústní modlitby, a to rozjímání o Kristových tajemstvích, pak je to jen

III. Apoštolát – plod dominikánské kontemplace

V církevních hodinkách ve svátek sv. Dominika čteme, že z kanovníků, to jest z řeholníků oddaných liturgické chórové modlitbě, učinil apoštoly. A sv. Tomáš vyjádřil tento rys dominikánského duchovního života přesnými a hlubokými slovy, která se stala heslem řádu: *contemplata aliis tradere*: sdělovat druhým výsledky svého rozjímavého života.

Každý život, který dosáhne dokonalosti, přináší plody. To platí jak o životě nestvořeném, jako je v Bohu, kde znamená božskou plodnost, jejímž výsledkem je tajemství Nejsvětější Trojice, tak také v životě stvořeném. Je-li život dokonalý, je plodný. A plodem mystického života je apoštolát.

Kontemplace jako taková sice není apoštolátu podřazena, jako je podřazen prostředek cíli, jako např. běžné studium nějakému kázání. Je ale pramenem činnosti jako příčina, která v sobě obsahuje činnost jako účinek. Nejvyšší hodinou apoštolátu je ta hodina, kdy se apoštol spojí s Bohem v modlitbě. Z tohoto sjednocení, kdy má duši plnou světla a lásky, pak má sestoupit k lidem, aby jim o Bo-

důkaz, jak šlo řádu o to, aby nauka o smyslu Kristových tajemstvích v životě křesťana co nejhloběji a nejkonkrétněji pronikla jak samotný řád, tak všechny věřící. Růženec se stal jakousi lidovou dogmatikou a zároveň pomůckou při vedení duší k hlubšímu duchovnímu životu prostřednictvím rozjímavé modlitby, bez níž není takový život myslitelný.

hu mluvil a vedl je k němu. Proto sv. Tomáš považuje život výhradně aktivní nebo výlučně kontemplativní za méně dokonalý než život smíšený, život vpravdě apoštolský, který v dokonalé harmonii spojuje prvky obojího. Apoštol musí být kontemplativní stejně, jako byl Kristus a jeho apoštolové, aby mohl jiným rozdávat účinky své kontemplace. Proto chtěl sv. Dominik uskutečnit to, co poznal ději krásně vyjádřil sv. Tomáš, že apoštol musí kázat z plnosti kontemplace – *ex plenitudine contemplationis*. A pak už rozumíme, proč sv. Tomáš klade život smíšený nad život čistě kontemplativní nebo čistě aktivní, protože „tak, jako je více osvětlovat nežli světlo pouze mít, tak je dokonalejší dávat druhým z výsledků své kontemplace, než z ní těžit jen pro sebe.“

Apoštolát, tento třetí charakteristický rys dominikánské mystiky, musí být chápán ovšem tak, jak mu rozuměl zakladatel řádu, a v tom smyslu, co o apoštolátu pravil sv. Tomáš. Pak apoštolát nemůže být na újmu kontemplativnímu prvku dominikánské mystiky, nýbrž jej

nutně spíše podporuje. Apoštolát musí být na jednu stranu plodem modlitby a na druhou stranu praktickou kontemplaní duše, která žije z dominikánské mystiky.

Ponechávat si plody studia a modlitby jen pro sebe by mohlo být sobectvím. Proto sv. Tomáš říká, že žádná služba není Bohu tak milá a žádná oběť tak příjemná, jako péče o spásu duší. To znamená dávat sebe a dávat své, což může být dosti bolestná oběť. Je však zcela normální, aby život, a zvláště život modlitby, do takové oběti vykvetl.

Jestliže se apoštol má udržet v rovnováze, musí pro něj apoštolát nutně být praktickou kontemplaní. Na Boha totiž můžeme hledět dvojím způsobem: buď v něm samém – pokud toho ovšem zde na zemi jsme schopni – anebo v nesmrtelných duších, z nichž na nás hledí jeho obraz. Apoštol tedy pěstuje tuto praktickou kontemplaní proto, aby mu zjevovala Boha v jeho bližních. Musí si být hluboce vědom těch míst Písma, kde se

Kristus ztotožňuje s údy svého tajemného těla, musí se učit na každého pohlížet jako na samého Krista, jemuž slouží slovem Božím tak, jak mu snad zrovna před chvílí sloužil slavně konanou modlitbou v chóru. Jedině takto chápaný apoštolát není rozjímavému životu na újmu, nýbrž jej naopak podporuje.

Takové jsou tedy základní prvky dominikánského duchovního života, který je velmi náročný a protivící se jakémukoli minimalismu. Není pro malé a malicherné duše. Ty jej nepochopí, protože jej pochopit nemohou. Je to život velkorysý a vyžaduje lidi velkodušné. Sv. Dominik převzal z tehdejšího řádu věci to nejkrásnější – liturgickou modlitbu – a přidal k ní zákon stálého studia a povinnost apoštolátu. Tím vytvořil dílo, jaké tu dosud nebylo. Bohužel není mnoho těch, kteří jej chápou v celé jeho kráse. Je jen pro vyvolené duše. Ale kdo jej pochopil, ten je nemůže nemilovat, i když tato láska znamená mnohou a těžkou oběť.

Z časopisu Na hlubinu 9 a 10 (listopad a prosinec)/1937, upraveno